

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ 4.0 В УКРАЇНІ

Однією з сутнісних ознак нової економіки (неоекономіки) є все активніше використання інформаційно-комунікаційних технологій, що спричинило виникнення та поширення поняття «діджиталізації», як процесу перенесення інформації у цифрову форму, який поступово формується в межах постіндустріального періоду економічного розвитку шляхом впровадження досягнень науково-технічного прогресу та інноваційних методів господарювання, інтелектуалізації людського капіталу, використання передових новітніх технологій, прискореного розвитку наукомістких галузей економіки, надання пріоритету виробництву знань та послуг, становленню менталітету творчого, ефективного, раціонального бізнесу [1].

Попередні системи та бізнес-процеси при цифровій трансформації перестають бути ефективними, старі методи комунікації зазнають перетворень, змінюються моделі та поведінка споживачів. Клієнтам все більш важливим стає сервіс, постійний зв'язок, індивідуалізація пропозицій від компаній. Бізнес-організації, у свою чергу, зацікавлені у пошуку нових шляхів оптимізації власних бізнес-процесів та підвищенні ефективності й конкурентоспроможності. За таких умов розвитку бізнес-середовища в Україні компанії мають можливість швидко адаптуватися до змін на ринку цифрових трансформацій.

За підсумками 2019 року слово «діджиталізація» стало найпопулярнішим в Україні, і це не дивно, оскільки темпи розвитку технологій набирають все більших обертів та все глибше проникають у наше повсякденне життя. Цифрова трансформація наразі актуальна не лише на рівні підприємства, а й на рівні галузі та навіть держави. Вона покликана спростити роботу з великими масивами даних, автоматизувати майже всі види діяльності, покращити взаємодію громадян з державою, клієнтів з компаніями та держави, з підприємствами.

Необхідність у діджиталізації зумовлюється прагненням до постійного удосконалення процесів, а з боку компаній - покращення власного конкурентного становища на ринку, що в свою чергу позитивно впливає на економіку країни та її інвестиційну привабливість. У цифровому світі виграють ті компанії, які мають змогу запропонувати таку цінність, яка б повною мірою задовольняла попит споживача [1].

Розвиток діджиталізація в країні є важливим чинником, який впливає та визначає темпи розвитку підприємства та країни в цілому. Так як цифрова трансформація сприяє підвищенню мотивації працівників, економії часу, спрощення бізнес процесів, то від цього виграють як споживач, так і компанія.

Сьогодні стан діджитал трансформацій на підприємствах можна охарактеризувати так [2]:

- понад 60 % компаній уже використовують діджитал-технології під потреби клієнта;
- до 20 % тільки починають знайомитися з діджитал та роблять перші кроки по впровадженню;
- близько 15 % компаній залучають і обслуговують клієнтів за допомогою цифрових технологій;
- лише 3-4 % компаній повністю діджиталізовані.

Рівень присутності цифровізованих компаній у рейтингу 100 найбільших світових транснаціональних корпорацій (ТНК) продовжує зростати. Рейтинг 2017-го року включає 15 технологічних та 7 телекомунікаційних структур транснаціонального типу підприємництва. З 2012-го року кількість технологічних компаній збільшилася більш ніж удвічі, вісім компаній увійшли у ТОП ТНК: Samsung Electronics Ltd (Корея), SAP SE (Німеччина), Nokia OYJ (Фінляндія), Hitachi Ltd (Японія), Amazon.com (США), Broadcom (Сінгапур), Intel Corporation (США), Oracle Corporation (США) і Tencent Holding Ltd (Китай) [3; 4, с. 127].

Цифрова економіка – це досить нове для України явище. І її основу становлять не лише ІТ-компанії, але й решта організацій, які є користувачами послуг та продуктів ІТ. У більшості країн діджиталізація є сферою активної політики саме держави, оскільки через стимулювання бізнесу та громадян, побудови національної цифрової інфраструктури та залучення інвестицій до створення цифрових платформ і відбувається розвиток діджиталізації країни. Попри позитивні можливості, які надає діджиталізація, існують і негативні сторони. Низька технологічна можливість країни та опір суспільства гальмують розвиток цифрових трансформацій та не надають у повній мірі і за короткий період втілити заплановане. Саме через час, який є дуже критичним при даному процесі, і виникають проблеми з суспільством та небажанням сприймати дані позитивні зміни.

Як зазначає Фішук В., процес діджиталізації проходить 3 основних етапи [2]:

- спочатку потрібно провести аналіз всіх бізнес-процесів та стратегічних можливостей компанії, а саме: визначити ефективність роботи відділів, внутрішніх та зовнішніх комунікацій, та проаналізувати, як діджиталізація може вплинути на їх покращення. Для того, щоб мінімізувати ризики, потрібно сформулювати стратегію, в якій нові технології не повинні докорінно змінювати бізнес-процеси, а лише їх спростити та покращити;

- для того, щоб втілити задумане, потрібно виділити або команду з працівників, або залучити спеціалістів ззовні. Щоб впровадити нові технології – тестування, виправлення технічних помилок, навчання персоналу, потрібно чимало часу та фінансових ресурсів;

- після реалізації кожного діджитал-рішення потрібно провести детальний аналіз ефективності та прибутковості даних нововведень, без шкоди бізнесу.

Дослідження та впровадження сучасних діджитал-технологій необхідні кожному бізнесу. Наявність сайту, акаунту в соцмережах чи мобільного додатку не робить компанію, такою яка пройшла діджитал трансформацію. Для того, щоб стати такою, доцільно провести вагому роботу з реструктуризації процесів у компанії, в основу яких повинні входити такі технології: Big data, хмарні та мобільні сервіси, розробка agile та інших цифрові рішення.

В сучасних умовах діджиталізації потребують такі напрямки як ритейл, банківська сфера, освіта, медицина, енергетика, будівництво. Найпоширенішими рішеннями які сприяють діджиталізації в країні є: інфраструктура інтернету речей, інфраструктура ідентифікації та довіри (citizen ID, bank ID, Mobile ID), інфраструктура відкритих даних, інфраструктура державних послуг та е-урядування, інфраструктура е-комерції та е-бізнесу, транзакційно-процесингова інфраструктура (онлайн-платежі, інструменти cashless, сервіси fintech), інфраструктура життєзабезпечення, тобто цифрові медичні, освітні, безпекові, транспортні, логістичні послуги), геоінформаційна та просторова інфраструктура, промислові цифрові інфраструктури (Індустрія 4.0, кіберсистеми та кібербезпека) [5].

ПрАТ «Київстар», як лідер телеком ринку не відстає від тенденцій цифрової трансформації країни, а навіть у певній мірі є її рушійною силою. За допомогою компанії та її співпраці з державними та приватними платформами, лише за півроку на ринку з'явилися такі послуги як: Смарт-гроші, Mobile ID, Cloud, IoT, широкий доступ до Big data та багато інших сервісів, що сприяють розвитку діджиталізації в Україні. Саме завдяки інноваційним рішенням, які компанія «Київстар» пропонує своїм клієнтам у співпраці з урядом, якість зв'язку, послуг та сервісу значно покращуються та розвиваються. Наявність власної інфраструктури та працівників, роблять процеси цифрової трансформації гнучкими та ефективними, що зменшує час та очікування клієнтів.

«Держава у смартфоні», яка є ключовим пріоритетом Міністерства цифрової трансформації саме завдяки вкладу мобільних операторів, а особливо компанії «Київстар» має право на існування та подальший розвиток. Перенесення майже всіх важливих сервісів у мобільний телефон наразі вже не є чимось нереальним, а цілком звичним явищем для українського суспільства. Використання різного роду додатків та програм, збільшують кількість користувачів послугами та зменшують час очікування. Наприклад, послуга Mobile ID від Київстар лише за лічені хвилини надає власнику сім карти та смартфоні без черг та значних витрат часу отримати електронний цифровий підпис (ЕЦП), за допомогою якого вже не має сенсу стояти в черзі у держустановах. Потрібно лише авторизуватися на сайті держустанови за допомогою ЕЦП і доступ буде наданий. Перевагою даного сервісу від компанії «Київстар» перед аналогічними пропозиціями є те: що він є безкоштовним до кінця 2020 року, порівняно з конкурентами де ціна за місяць користування даними послугами сягає 50 грн, а також те, що через досить сильну технічну сторону, даний сервіс за своїм функціоналом та можливостями перевершує розробки конкурентів.

Отже, діджиталізація на вітчизняному ринку цифрових трансформацій виводить її на новий рівень інформатизації суспільства. Тому для більш ефективного впровадження нових видів діджиталізації компаніям та державі доцільно інвестувати кошти у цифровізацію власного бізнесу і переймати прогресивні світові практики функціонування бізнесу в контексті реалізації Національної стратегії розвитку Індустрії 4.0 в Україні.

Література:

1. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. №22. URL : <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555> (дата звернення 03.04.2020).

2. Фішук В. «Діджиталізація – це лише початок». URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/didzhytalizaciya-ce-lyshe-pochatok>.

3. World Investment Report 2018. *Investment and New Industrial Policies*. URL: https://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2018_en.pdf (дата звернення 20.03.2020).

4. Корогодова О. О. Вплив інноваційних транснаціональних структур на країни, що розвиваються, в умовах Індустрії 4.0. *Підприємництво та інновації : журнал. ПВНЗ «Міжнародний університет фінансів»*. Київ, 2018. Вип. 6. С. 125-130.

5. Фомичев К. Go digital or die: Діджиталізація бізнесу, як неминучість. URL: http://www.nand.ru/professional-information/and_library/20565 (дата звернення 24.03.2020).